Eduskunnan hallintovaliokunta | Lausunto 13.9.2024 VN/1/2024 | 1/2

Eduskunnan hallintovaliokunta; kirjallinen asiantuntijalausunto 13.9.2024

K 2/2024 VP HALLITUKSEN VUOSIKERTOMUS 2023

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallisen asiantuntijalausuntonsa maakuntien liittojen ja muiden välittävien toimielinten teknisen tuen tasoa koskevaan eduskunnan lausumaan (EV 105/2021 vp – HE 47/2021 vp: ”Eduskunta edellyttää, että maakuntien liittojen ja muiden välittävien toimielinten teknisen tuen taso turvataan, eikä EU:n alue- ja rakennepolitiikan uuden ohjelmakauden 2021—2027 toimeenpano saa lisätä nykyistä kuntien talousrasitetta.”) Lausumaa ei ole tarkoituksellisesti jätetty pois hallituksen vuosikertomuksista. Työ- ja elinkeinoministeriö pahoittelee, että näin on käynyt.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

Teknisen tuen periaatteita ohjelmakaudella 2021–2027

Teknisen tuen jako ohjelmakaudelle 2021–2027 pohjautuu valtioneuvoston päätökseen 31.3.2022. Työ ja elinkeinoministeriön kirjeessä (VN/3823/2022-TEM-3) välittäville toimielimille (rahoittajaviranomaisina toimiville Hämeen, Keski-Suomen, Etelä-Savon ja Pohjois-Pohjanmaan RR-ELY-keskuksille, maakuntien liitoille ja Ruokavirastolle) on kuvattu päätöksen mukainen teknisen tuen suuntaa antava jako ohjelmakaudelle 2021–2027. Osa ohjelmakauden 2021–2027 välittävistä toimielimistä on uusia aiempaan ohjelmakauteen verrattuna ja lisäksi välittäviä toimielimiä on alkaneella ohjelmakaudella enemmän kuin aiemmalla ohjelmakaudella.

Rahoitusta tekniseen tukeen on päätetty ottaa käyttöön EU-asetusten sallima enimmäismäärä (EAKR 3,5 %, ESR+ 4 %, JTF 4 %). Teknistä tukea on käytettävissä yhteensä noin 114 miljoonaa euroa EU:n ja valtion osuudet yhteenlaskettuna. Teknisellä tuella voidaan korvata keskimäärin noin puolet välittävän toimielimen tehtäviä hoitavan henkilöstön henkilötyövuosikustannuksista.

Välittävän toimielimen tehtävä on maakuntien liitoille vapaaehtoinen ja sen hoitamisesta aiheutuu myös hallinnollisia kuluja. Maakuntien liitoilla on vastuu välittävän toimielimen tehtävien asianmukaisesta järjestämisestä ja ne ovat hyväksyneet siihen kuuluvan kustannusvastuun tehtävän vastaanottaessaan.

Toimenpiteet, joihin lausuman johdosta on ryhdytty

Työ- ja elinkenoministeriö toteaa, että maakuntien liitoilla ja työ- ja elinkeinoministeriöllä on yhteinen vastuu huolehtia siitä, ettei kuntien talousrasitusta lisätä. Ministeriö on yhteistyömenettelyillä tehostanut merkittävästi ELY-keskusten toimintaa, ottanut käyttöön uusia hallintoa helpottavia kustannusmalleja sekä mahdollistanut lainsäädännöllä välittävien toimielinten yhteistyömenettelyjä. Työ- ja elinkeinoministeriö on kehottanut maakunnan liittoja pohtimaan pidemmällä tähtäimellä uusia yhteistyömenettelyjä, jotta kuntien talousrasitetta voidaan kohtuullistaa.

Työ- ja elinkenoministeriö ei suunnittele valtioneuvoston päätöksen mukaiseen teknisen tuen jakoon muutosta eikä vähennyksiä maakuntien liittojen teknisen tuen määrään. Välittävät toimielimet tekevät omat suunnitelmansa, millä aikataululla käyttävät teknistä tukeaan/muuta rahoitusta. Työ- ja elinkeinoministeriö on suositellut maakuntien liitoille jaetun teknisen tuen etupainotteista käyttöä tarveharkinnan mukaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että lausuma on otettu huomioon eikä se enää anna aihetta uusiin toimenpiteisiin.

Laati: erityisasiantuntija Päivi Poikola